

Τεχνογνωσία, συλλογικότητα, διαφάνεια

ΠΑΝΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ: Στην ενεργειακή πολιτική όλοι πρέπει να είναι προσεκτικοί σε όλα τα σημεία

Οσοι διαχειρίζονται την ενεργειακή πολιτική και τον σχεδιασμό για τον φυσικό πλούτο πρέπει να είναι προσεκτικοί σε όλα τα σημεία, επισημαίνει ο Πάνος Παπαναστασίου, μέλος της Ομάδας Εμπειρογνομώνων για το Φυσικό αέριο και κοσμίτορας της Πολυτεχνικής Σχολής Πανεπιστημίου Κύπρου. Τονίζει πως την όποια απόφαση θα πρέπει να κάνει να μπορεί να τη δικαιολογήσει με σωστά επιχειρήματα, και όχι με επιχειρήματα που ακούγονται στον καφενέ. Εκφράζει την ελπίδα στο τέλος να μπορέσουμε να προχωρήσουμε με τη σωστή διαχείριση και να βρούμε τον ίδιο δρόμο.

-Ο ενεργειακός σχεδιασμός κρίνεται στις λεπτομέρειες; Σε ορισμένες συμφωνίες μπορεί κάποιες λεπτομέρειες να κρύβουν ουσία, άρα πρέπει όσοι διαχειρίζονται την ενεργειακή πολιτική και σχεδιασμό να είναι προσεκτικοί σε όλα τα σημεία.

-Πώς διασφαλίζονται τα κρατικά συμφέροντα; Τα κρατικά συμφέροντα διασφαλίζονται με το στήσιμο σωστών μηχανισμών διαχείρισης. Όσοι διαχειρίζονται τα θέματα να τα γνωρίζουν καλά και στη λεπτομέρεια. Να λαμβάνονται συλλογικές αποφάσεις και είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει διαφάνεια. Άρα τεχνογνωσία, συλλογικότητα και διαφάνεια είναι τα τρία στοιχεία μαζί με τους σωστούς μηχανισμούς, τη σωστή νομοθεσία, την τήρηση των διαδικασιών, των θεσμών και του νόμου.

-Τα κάνουμε όλα αυτά; Κάποια από αυτά έγιναν σε μεγάλο βαθμό.

-Κάποια άλλα όχι; Πάντα μπορούν να γίνουν καλύτερα τα πράγματα.

-Μέχρι πού φτάνουν οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων για το φυσικό αέριο; Οι όροι εντολής του διορισμού μας ήταν αρκετά γενικοί και καθόριζαν τις συμβουλευτικές μας υπηρέ-

Εύκολα μπορεί να κριθεί το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων για τη β' φάση των αδειοδοτήσεων

σίες σε όλα τα θέματα του φυσικού αερίου. Έγινε πάρα πολύ καλή δουλειά. Να αναφέρω χαρακτηριστικά, την όλη προετοιμασία και προκήρυξη του β' γύρου αδειοδότησης, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εμπορίου και τη Συμβουλευτική Επιτροπή. Επίσης η Επιτροπή Εμπειρογνομώνων έκανε διάφορες προτάσεις, πώς να οργανωθεί το κράτος, ποιους μηχανισμούς να στήσει και ξεκαθάρισε αρκετά θέματα για τις επόμενες αναπτυξίες.

-Εισακούστηκαν οι προτάσεις σας; Πολλές προτάσεις εισακούστηκαν, κάποιες όχι ακριβώς, όπως για παράδειγμα ο τρόπος δημιουργίας και οι αρμοδιότητες της Εταιρείας.

-Οι αντιδράσεις που υπάρχουν για το οικείο-δο «9» είναι δικαιολογημένες; Δεν θα σχολιάσω τις διάφορες αντιδράσεις των κομμάτων ούτε του Υπουργού.

-Κάνετε όμως μια δήλωση. Ναι, είναι ξεκάθαρο και παραμένει σε ισχύ. Η δήλωση ήταν αποτέλεσμα της όλης εικόνας που είχα μπροστά μου. Θεώρησα ότι θα έπρεπε να κάνω τη συγκεκριμένη δήλωση για να υπάρξει αποτέλεσμα και όχι να τρέχουμε εκ των υστέρων.

-Βλέπετε να είχε αποτέλεσμα; Αν ερμηνεύσετε τη δήλωσή μου, περιμένω ότι θα έχει αποτέλεσμα.

-Απλόσατε ότι είναι αδιανόητη η υπογραφή συμβολαίων με οικονομικούς όρους υπερβολικά από τις καλύτερες προσφορές που είχαν υποβληθεί. Ναι, είναι ξεκάθαρο και δεν θέλω να μπω σε περισσότερες λεπτομέρειες.

-Είπατε ότι υπάρχουν άτομα που γνωρίζουν τις προσφορές και ανάλογα με το αποτέλεσμα ή θα αποδοθούν τα έσοδα στην ομάδα διαπραγματεύσεως ή θα απαιτηθούν εξηγήσεις για την μη κατοχύρωση των εθνικών συμφερόντων. Ναι, εύκολα μπορεί να κριθεί το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων.

-Η επιλογή έγινε με πολιτικά κριτήρια παρά με οικονομικά; Η δήλωση του Υπουργού λέγει ότι έλαβαν υπόψη και άλλα κριτήρια. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι ακόμη στο Διαδίκτυο, κάποιος μπορεί να τα διαβάσει και να κρίνει ανάλογα.

-Ποια είναι τα κριτήρια αξιολόγησης διαγωνισμού; Στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημοσιεύονται τα ακόλουθα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για τη χορήγηση αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων. Πρώτον, οι τεχνικές και οικονομικές δυνατότητες των αιτούντων. Δεύτερο, οι τρόποι με τους οποίους οι αιτών προτίθενται να εκτελέσει τις δραστηριότητες που προβλέπονται στην άδεια. Τρίτο, τα οικονομικά ανταλλάγματα που προσφέρει ο αιτών

ΦΩΤΟ: Γ. ΝΗΣΙΩΤΗΣ

Οι απειλές της Τουρκίας αποθάρρυναν εταιρείες

-Είναι δυνατό για ένα θέμα υψίστης σημασίας για την Κύπρο, να βρισκόμαστε σε αυτό το σημείο; Είναι αδιανόητο. Ενώ ξεκινούν τα πράγματα καλά, σε κάποιο στάδιο ξεφεύγουν. Ξεκινούμε όλοι με μεγάλα λόγια και υποσχέσεις, ότι θα κάνουμε σωστή διαχείριση, ότι δεν θα πάθουμε όπως την Αφρική που έχουν όλο τον φυσικό ορυκτό πλούτο αλλά πεινούν, και τελικά φτάνουμε σε σημείο με όλες αυτές τις αμφισβητήσεις.

-Οι γενικοί διευθυντές των εταιρειών έχουν τη γνώση για ένα τέτοιο θέμα; Είναι άνθρωποι που καταλαβαίνουν τις διαδικασίες, γνωρίζουν πολύ καλά τον νόμο, χρησιμοποιούν την τεχνογνωσία των εμπειρογνομώνων και μπορεί να βγει σωστό αποτέλεσμα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση χρησιμοποιήσαν τον γαλλικό οίκο BICIP που έκανε την πρώτη αξιολόγηση η οποία εξετέλεσε με κάθε λεπτομέρεια για την ορθότητα της από εμάς της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων. Παράλληλα η Υπηρεσία Ενέργειας έκανε τη δική της αξιολόγηση. Έγινε πάρα πολύ καλή δουλειά και αξίζουν συχαρητήρια στη Συμβουλευτική Επιτροπή και ιδιαίτερα στην προεδρό της, τη διευθύντρια

του υπουργείου, που έθετε την όλη εποπτεία του 2ου γύρου.

-Τι ποσοστό ζητά η Κυβέρνηση μέσα από τις διαπραγματεύσεις; Δεν μπορού να πω.

-Συνήθως ποιο ποσοστό ζητούν τα άλλα κράτη; Εξαρτάται από τις χώρες, το ποσοστό κυμαίνεται από 60% μέχρι 80%, εξαρτάται από το περιβάλλον, πόσο ώριμα είναι τα πράγματα, πόσο λιγότεροι είναι οι κίνδυνοι. Η Νορβηγία παίρνει από τα υψηλότερα ποσοστά, 78%, γιατί έχουν ωριμάσει αρκετά τα πράγματα, είναι γνωστή η γεωλογία, δεν υπάρχουν πολιτικά προβλήματα.

-Οι απειλές της Τουρκίας μας φέρνουν σε πιο δυσχερή διαπραγματευτική θέση; Δεν μπορεί να αρνηθεί κάποιος ότι δεν επηρεάζουν κάπως τα πράγματα. Για παράδειγμα, κάποιος από τις μεγάλες εταιρείες δεν έδειξε ενδιαφέρον για τον δεύτερο γύρο λόγω των απειλών της Τουρκίας.

-Πρακτικά μπορεί να μας κάνει ζημιά; Δεν πιστεύω ότι θα αποτολμίσει η Τουρκία να κάνει οτιδήποτε διότι δεν έχει το δικαίωμα το μέρος της. Αν κάποιος κοιτάξει τον χάρτη, τα πράγματα είναι ξεκάθαρα.

προκειμένου να λάβει την άδεια. Και τέταρτο, τυχόν έλλειψη αποτελεσματικότητας και ευθύνης που επέδειξε ο αιτών στο πλαίσιο άδειας ή εξουσιοδότησης, οιασδήποτε μορφής, σε οποιαδήποτε χώρα του κόσμου. Το κείμενο ξεκινά «με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων περί εθνικής ασφαλείας του άρθρου 2 παράγραφος 2 της οδηγίας 94/22/ΕΚ».

-Μπορεί λόγος εθνικού συμφέροντος να αλλάξουν τη σειρά; Την όποια απόφαση πάρει κάποιος θα πρέπει να μπορεί να τη δικαιολογήσει με σωστά επιχειρήματα, και όχι με επικειρήματα που ακούγονται στον καφενέ.

-Είδατε τεκμηρίωση της απόφασης για την επιλογή των συγκεκριμένων εταιρειών; Όχι, δεν έχω δει.

-Η οικονομική πινακίδα συνήθως είναι πιο σημαντική από την πολιτική; Το πιο σημαντικό για ένα κράτος είναι να ακολουθεί σωστές διαδικασίες, να σεβεται τους θεσμούς και να εφαρμόζει τον νόμο. Αυτά είναι τα πιο σημαντικά στοιχεία, ούτως ώστε να

μπορεί ένα μικρό κράτος να έχει αξιοπρέπεια και να βαδίζει με ψηλά το κεφάλι. Τότε θα έχει και την υποστήριξη των άλλων κρατών και τα υπόλοιπα εξασφαλίζονται.

-Κάτι που δεν έχουμε καταφέρει μέχρι τώρα; Σε πολλές άλλες περιπτώσεις σφετάτα δεν το έχουμε καταφέρει, δείτε για παράδειγμα την οικονομική κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η χώρα μας σήμερα. Αν εφαρμόζονταν οι διαδικασίες, οι θεσμοί και ο νόμος αυστηρά, δεν θα ήμασταν στη σημερινή κατάσταση.

-Αυτό έχει να κάνει με τη νοοτροπία μας; Είναι γενικότερο το πρόβλημα, έχει να κάνει με τη νοοτροπία, την ατιμωρησία, με τα κακώς κείμενα τα οποία δεν διορθώνονται.

-Με συμφέροντα; Οπωσδήποτε όλα επηρεάζουν.

-Ως Επιτροπή Εμπειρογνομώνων είχατε άποψη για το θέμα της επιλογής; Τη διαδικασία αξιολόγησης τη διαχειρίζεται η Συμβουλευτική Επιτροπή στην οποία συμμετέχουν Γενικοί Διευθυντές Υπουρ-

γειών και άλλοι διευθυντές υπηρεσιών που με βάση τον νόμο κάνουν την αξιολόγηση. Αυτή η Επιτροπή και όχι το Υπουργικό, αποφάσισε να χρησιμοποιήσει ως συμβούλους δυο άτομα από τους Εμπειρογνομήμονες, εμένα και τον κ. Χατζηπτοφόρ.

-Εκφράσατε τις απόψεις σας; Δώσαμε γραπτώς την άποψη μας προς τη Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία έκανε την τελική εισήγηση προς την Κυβέρνηση. Είναι καλά να περιμένουμε το αποτέλεσμα της διαπραγματεύσεως.

-Πώς πρέπει να γίνει η διαπραγμάτευση ώστε να διασφαλιστεί το καλύτερο για την Κύπρο; Το κύριο σημείο της διαπραγματεύσεως είναι η βελτίωση της οικονομικής προσφοράς, το λεγόμενο «μπόνους υπογραφής», και κυρίως το ποσοστό καταμερισμού της παραγωγής όπως λέμε.

-Έχει λεχθεί ότι για να φτάσει η κοινοπραξία στην πρώτη πρόταση όσον αφορά στην οικονομική πρόταση, θα πρέπει να αυξηθεί κατά 400% το ποσό του «μπόνους υπογραφής» και κατά 12% το ποσοστό των δικαιωμάτων της Δημοκρατίας. Εί-

σταθμού. Μετά θα υπογραφούν τα συμβόλαια των πωλήσεων και με αυτά θα έλθει η χρηματοδότηση για να ξεκινήσει το κτίσιμο του σταθμού.

-Υπάρχουν οι αναγκαίες ποσότητες αερίου για να μπορεί να εργαστεί ο σταθμός για 20-25 χρόνια; Σταθμός είναι η επόμενη γεωτρύπη που θα κάνει η Noble, το πρώτο τρίμηνο του 2013, η οποία θα επιβεβαιώσει αρκετά θέματα.

-Τι αναμένετε από τα αποτελέσματα της Noble; Υπάρχουν οι επίσημες ανακοινώσεις που κάνει η εταιρεία, αλλά όσο περισσότερες γεωτρήσεις κάνει τόσο εξαλείφει τις αβεβαιότητες που υπάρχουν.

-Υπάρχει πιθανότητα οι νέες έρευνες να δείξουν λιγότερα κοιτάσματα; Δεν μπορεί κανείς να το αποκλείσει, αλλά θεωρώ, για λόγους που δεν μπορώ να αναφέρω, πιο πιθανό να αυξηθούν τα κοιτάσματα.

-Ως Επιτροπή Εμπειρογνομώνων δεν ζηπίσατε να ενημερωθείτε; Εμείς κάναμε εισήγηση δημιουργίας τριών μηχανισμών, είναι η υπηρεσία στο υπουργείο που θα πρέπει να ενισχυθεί για να έχει τον εποπτικό ρόλο, είναι η κρατική εταιρεία που θα κάνει την εμπορικοποίηση του φυσικού αερίου και είναι η διαχείριση του Ταμείου. Ανακοινώθηκε ότι η μελέτη για το Ταμείο δόθηκε στο ΔΝΤ.

-Ποιο είναι το συνθησιμένο λάθος που έκαναν άλλες χώρες και πρέπει να αποφύγουμε; Το πιο συνθησιμένο λάθος είναι να παίρνουν τα έσοδα του φυσικού αερίου για να ζουν και να υποβαθμίζουν όλους τους άλλους τομείς. Ένα μερίδιο από τα έσοδα πρέπει να στηρίζει τη δημιουργία καλών υποδομών για να γί-

5 κιλ. θέσεις εργασίας με τον σταθμό υγροποίησης

-Ακούγεται η πρόταση για εκμετάλλευση του φυσικού αερίου πριν από την παραγωγή του, με την έκδοση ομολόγων και την εγγραφή της κρατικής εταιρείας υδρογονανθράκων σε διεθνή χρηματιστήρια. Δεν είναι συνθησιμένο αυτό το πράγμα. Κατ' αρχή χωρίς επιβεβαίωση τίποτα δεν μπορεί να πωληθεί και μετά, ένας επενδυτής που θα έρθει να επενδύσει λεφτά ξέροντας ότι θα αρχίσει να παίρνει πίσω τα λεφτά του σε 6-7 χρόνια, με τις διάφορες αβεβαιότητες και κινδύνους που υπάρχουν, θα περιμένει ότι θα έχει μεγάλη απόδοση. Αυτό σημαίνει ότι κάποιος άλλος θα χάσει και αυτός δεν είναι άλλος από τη χώρα. Όσα παραπάνω παίρνει ο επενδυτής τόσο λιγότερα θα πάρει η χώρα. Τα μέγιστα οφέλη θα τα έχουμε αν πάμε με τις κανονικές και δοκιμασμένες διαδικασίες.

-Μια ευχή. Ελπίζω στο τέλος να μπορέσουμε να προχωρήσουμε με τη σωστή διαχείριση, να βρούμε τον ίδιο δρόμο.

-Που τώσαμε κάπου στην πορεία; Λόγω διαφορετικού τρόπου αντίληψης ή χειρισμού των θεμάτων. Στόχος είναι στο τέλος να υπογραφούν οι καλές συμφωνίες που αναμένουμε, να έρθουν οι εταιρείες, να αρχίσει η δραστηριότητα, για να βγει ο τόπος από τη δύσκολη οικονομική κατάσταση που είναι τώρα.

-Τα πρώτα οφέλη πότε θα αρχίσουν να φανούν; Μεγάλη διαφορά θα δούμε όταν θα αρχίσει να στήνεται ο σταθμός υγροποίησης, αρχές του 2015, διότι θα εργοδοτεί 5 χιλιάδες κόσμο. Κάποιες εταιρείες ήδη ήρθαν στο νησί. Την περασμένη βδομάδα είχαμε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου τη μεγαλύτερη εταιρεία στις υπηρεσίες πετρελαίων, τη Schlumberger. Η εταιρεία αυτή θα πωλεί υπηρεσίες σε όλες τις άλλες εταιρείες που θα πάρουν τα οικόπεδα. Έκανε παρουσίαση στους φοιτητές, επέλεξε κάποιους και τους έκανε για δυο μέρες interview. Από αυτούς θα επιλέξει ορισμένους, θα τους πάρει στο εξωτερικό για να δουλέψουν 2-3 χρόνια και όταν θα αρχίσει η μεγάλη δραστηριότητα στην Κύπρο, θα τους φέρει πίσω στο νησί.

-Υπάρχει ενδιαφέρον από τους φοιτητές; Πάρα πολύ μεγάλο ενδιαφέρον. Η εταιρεία τους είχε ξεκαθαρά, αν θέλουν καριέρα και όχι απλώς ένα επάγγελμα, να πάνε μαζί της, αλλά πρέπει να είναι διατεθειμένοι να δουλέψουν και σε χώρες με δύσκολες συνθήκες.

-Ακούγεται ότι τρεις διαφορετικοί κολοσσοί που υπεβάλαν προτάσεις για το Οικόπεδο «9» και δεν επιλέχθηκαν, έχουν αναθέσει σε νομικούς να αναζητήσουν στοιχεία και να τους συμβουλευθούν αν έχουν νομικούς τρόπους αντίδρασης. Δεν έχω ιδέα και ούτε θέλω να το σχολιάσω.

-Υπάρχει κίνδυνος να ανατραπούν όλες οι διαδικασίες για τον δεύτερο γύρο αδειοδοτήσεων, λόγω συνταγματικών αντιρρήσεων; Νομικά ένα από τα θέματα που συζητούνται είναι η Αναφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας στο Ανώτατο Δικαστήριο για την πρόταση νόμου που ψηφίσαμε πριν το καλοκαίρι η Βουλή σε νόμο, σχετικά με τη διαδικασία αδειοδότησης των δικαιωμάτων στα τεμάχια της ΑΟΖ.

-Ποια η δικιά σας άποψη; Όταν έγινε ο νόμος περί υδρογονανθράκων το 2007, περιλήφθη τότε, για μένα κακώς, η πρόνοια ότι την αξιολόγηση την κάνει η Συμβουλευτική Επιτροπή και μετά τη διαπραγμάτευση ο Υπουργός. Αυτό δεν είναι σωστό για τους εξής λόγους: Η Επιτροπή που κάνει την αξιολόγηση έχει μπροστά της ολόκληρη την εικόνα και μπορεί κάλλιστα να κάνει στη συνέχεια και τη διαπραγμάτευση. Το να κάνει την αξιολόγηση η Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία έχει μπροστά της την εικόνα, και μετά να πάρει μια έκθεση ο Υπουργός, ο οποίος θα σχηματίσει μια ομάδα για να κάνει τη διαπραγμάτευση, δεν φαίνεται να είναι ορθή διαδικασία. Σε τελευταία ανάλυση, τη Συμβουλευτική Επιτροπή την ελέγχει ο Υπουργός, ο οποίος μπορεί να αποδεχτεί ή όχι την εισήγηση της. Όταν τη διαπραγμάτευση που κάνει ο Υπουργός, ποιος θα ελέγξει τα πράγματα; Άρα, η κίνηση της Βουλής να διορθώσει τον Νόμο ήταν σωστή και κακώς ο Πρόεδρος ανέπεμψε το Νόμο. Με αυτή την εκμεταλλεία που υπάρχει, να δημιουργούνται κάποιοι επιπλέον κίνδυνοι όσο διαρκεί η διαδικασία.

Από το 2020 θα αρχίσει να αποδίδει έσοδα το αέριο

-Το φυσικό αέριο είναι η ελπίδα ότι η Κύπρος θα καταφέρει να βγει από τη δύσκολη οικονομική κατάσταση; Η προοπτική του φυσικού αερίου μπορεί να δώσει κάποιες εγγυήσεις, να εξασφαλιστούν χαμηλότοκα δάνεια για να γίνει στη συνέχεια η ανάπτυξη για να βγούμε από αυτή τη δυσχερή οικονομική θέση.

-Πότε θα αρχίσουν να ρέουν όλα αυτά τα λεφτά; Τουωρίτερο είναι μετά το 2020.

-Για να έλθει η χώρα στο σημείο να υπογράψει όλα αυτά τα συμβόλαια πωλήσεων; Πρέπει να έχουν εξακριβωθεί τα κοιτάσματα, να διοριστούν μέσω διεθνών διαγωνισμών, οίκος ο οποίος θα αναλάβει το μάρκετινγκ, οίκος ο οποίος θα συντονίζει και θα εξασφαλίσει τη χρηματοδότηση, μια εταιρεία που θα κάνει τον σχεδιασμό, τις προσφορές και το κτίσιμο του

σταθμού. Μετά θα υπογραφούν τα συμβόλαια των πωλήσεων και με αυτά θα έλθει η χρηματοδότηση για να ξεκινήσει το κτίσιμο του σταθμού.

-Υπάρχουν οι αναγκαίες ποσότητες αερίου για να μπορεί να εργαστεί ο σταθμός για 20-25 χρόνια; Σταθμός είναι η επόμενη γεωτρύπη που θα κάνει η Noble, το πρώτο τρίμηνο του 2013, η οποία θα επιβεβαιώσει αρκετά θέματα.

-Τι αναμένετε από τα αποτελέσματα της Noble; Υπάρχουν οι επίσημες ανακοινώσεις που κάνει η εταιρεία, αλλά όσο περισσότερες γεωτρήσεις κάνει τόσο εξαλείφει τις αβεβαιότητες που υπάρχουν.

-Υπάρχει πιθανότητα οι νέες έρευνες να δείξουν λιγότερα κοιτάσματα; Δεν μπορεί κανείς να το αποκλείσει, αλλά θεωρώ, για λόγους που δεν μπορώ να αναφέρω, πιο πιθανό να αυξηθούν τα κοιτάσματα.

-Ως Επιτροπή Εμπειρογνομώνων δεν ζηπίσατε να ενημερωθείτε; Εμείς κάναμε εισήγηση δημιουργίας τριών μηχανισμών, είναι η υπηρεσία στο υπουργείο που θα πρέπει να ενισχυθεί για να έχει τον εποπτικό ρόλο, είναι η κρατική εταιρεία που θα κάνει την εμπορικοποίηση του φυσικού αερίου και είναι η διαχείριση του Ταμείου. Ανακοινώθηκε ότι η μελέτη για το Ταμείο δόθηκε στο ΔΝΤ.

-Ποιο είναι το συνθησιμένο λάθος που έκαναν άλλες χώρες και πρέπει να αποφύγουμε; Το πιο συνθησιμένο λάθος είναι να παίρνουν τα έσοδα του φυσικού αερίου για να ζουν και να υποβαθμίζουν όλους τους άλλους τομείς. Ένα μερίδιο από τα έσοδα πρέπει να στηρίζει τη δημιουργία καλών υποδομών για να γί-

Είδα κανείς τη μελέτη από το ΔΝΤ;

-Γιατί ζητάτε να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση ο τρόπος διαχείρισης των εσόδων από τους υδρογονανθράκες; Πρέπει να εκφράσουν και οι ειδικοί σε αυτόν τον τόπο την άποψή τους. Έχουμε συναδέλφους οικονομολόγους, πολύ αξιολογούς καθηγητές, δεν θα πρέπει να εκφράσουν την άποψή τους; Ναι μεν σου κάνει μια μελέτη ένας εξωτερικός οίκος, δεν την παίρνεις και αποφασίζεις ως Κυβέρνηση. Να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση και να εκφράσουν οι ειδικοί την άποψή τους οι οποίοι γνωρίζουν και τις τοπικές συνθήκες και αναφέρονται σε κινδύνους διαφθοράς.

-Διαφωνείτε και με την πρόθεση του υπουργού Εμπορίου να προχωρήσει τη δεδομένη στιγμή σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία στη σύνταξη νομοσχεδίου για το Ειδικό Ταμείο Υδρογονανθράκων; Σε ποια μελέτη βασίστηκε το νομοσχέδιο; Θα πρέπει να μπει σε δημόσια διαβούλευση προτού ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση, για να εκφράσουν οι ειδικοί στον τόπο την άποψή τους. Δεν υπάρχει λόγος βιασύνης σε αυτό το θέμα.

-Ποιος θεωρείτε ότι πρέπει να έχει τη διαχείριση αυτού του Ταμείου; Η εισήγησή μας είναι ένας φορέας κάτω από την Κεντρική Τράπεζα και σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών. Αν κάποιος πιστεύει ότι δεν είναι αρκετά ανεξάρτητος οίκος, δεν την παίρνεις και αποφασίζεις ως Κυβέρνηση. Να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση και να εκφράσουν οι ειδικοί την άποψή τους οι οποίοι γνωρίζουν και τις τοπικές συνθήκες και αναφέρονται σε κινδύνους διαφθοράς.

-Ζητήσατε από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο να κάνει μια μελέτη. Έτσι είχε ανακοινωθεί. Είδα κανένας αυτή τη μελέτη; Αυτή η μελέτη ή οποια άλλη θα έπρεπε να μπει σε δημόσια διαβούλευση. Πώς θα αναπτύξουμε την τεχνογνωσία

σε αυτόν τον τόπο αν κάνουμε εξαγωγή τις μελέτες και ούτε δημόσια δεν τις συζητούμε;

-Ως Επιτροπή Εμπειρογνομώνων δεν ζηπίσατε να ενημερωθείτε; Εμείς κάναμε εισήγηση δημιουργίας τριών μηχανισμών, είναι η υπηρεσία στο υπουργείο που θα πρέπει να ενισχυθεί για να έχει τον εποπτικό ρόλο, είναι η κρατική εταιρεία που θα κάνει την εμπορικοποίηση του φυσικού αερίου και είναι η διαχείριση του Ταμείου. Ανακοινώθηκε ότι η μελέτη για το Ταμείο δόθηκε στο ΔΝΤ.

-Ποιο είναι το συνθησιμένο λάθος που έκαναν άλλες χώρες και πρέπει να αποφύγουμε; Το πιο συνθησιμένο λάθος είναι να παίρνουν τα έσοδα του φυσικού αερίου για να ζουν και να υποβαθμίζουν όλους τους άλλους τομείς. Ένα μερίδιο από τα έσοδα πρέπει να στηρίζει τη δημιουργία καλών υποδομών για να γί-

νεται ανάπτυξη και σε άλλους κλάδους, ισορροπημένα. Η λάθος διαδικασία δημιουργείται στη συνέχεια πολλά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Ακόμα και η Σαουδική Αραβία που είναι τόσο πλούσια σε πετρέλαιο, έχει κοινωνικά προβλήματα με υψηλά ποσοστά ανεργίας στους νέους. Αυτό κάνει πολύ καλά η Νορβηγία και ειδικά με το ταμείο που ονόμασε τελευταία «Ταμείο Συντάξεων», όπου ένα μεγάλο μέρος των εσόδων επενδύονται, έχει μαζέψει πάνω από 500 δισεκατομμύρια ευρώ και έτσι επωφελεούνται και οι επόμενες γενιές.

-Η Τρόικα θέλει τα λεφτά από το φυσικό αέριο να πηγαίνουν στο ΔΝΤ. Εφ' όσον η χώρα έχει κάποια δάνεια, πρέπει με κάποιον τρόπο να αποπληρωθούν, δεν πιστεύω ότι η Τρόικα θα επιμένει να παίρνει όλα τα λεφτά για την αποπληρωμή του δανείου. Αν ο χρόνος αποπληρωμής του δανείου και το επτόκιο είναι καθορισμένα, τότε η δόση είναι υπολογισμένη και δεν κάνει διαφορά από ποια έσοδα θα προέρχεται.

